

■ Overview about the Transylvanian Painted Coffered Ceilings

Our article may be found on pages 7–15.

■ Privire generală asupra tavanelor casetate pictate din Transilvania

Articolul nostru se poate citi în paginile 7–15.

■ Áttekintés az erdélyi festett kazettás mennyezetekről

Cikkünk a 7–15 oldalakon olvasható.

built heritage

YEAR II. • 7TH ISSUE

patrimoniu construit

ANUL II. • NUMĂRUL 7

Transsylvania

épített örökség

II. ÉVFOLYAM • 7. SZÁM

Nostra

6 423493 000083 8,01 lei

3
2008

Content – Cuprins – Tartalom

- 1 ■ MIHÁLY Ferenc
Greetings *** Preambul *** Köszöntő
- 2 ■ KOLOZSI Tibor
Investigațiile preliminare consolidării și restaurării
grupului statuar Matia Corvinul
***
Investigations Preliminary to Reinforcement and
Conservation of the Matthias I Sculptural Group
- 7 ■ MIHÁLY Ferenc
Erdélyi festett kazettás mennyezetek
***
The Transylvanian Painted Coffered Ceilings
- 16 ■ NAGY Benjámín
A kolozsvári Bánffy-palota
***
The Bánffy Palace in Cluj
- 23 ■ KISS Lóránd – PÁL Péter
Emergency and Preventive Conservation of Abandoned
Churches in Transylvania
***
Elhagyott erdélyi templomok sürgős és előzetes
állagvédelme
- 27 ■ Mural Paintings' Research and Conservation
*Interview with art historian Ph.D. András KOVÁCS and
mural painting conservator József LÁNGI*
***
Problematica cercetării și restaurării picturilor murale
*Interviu cu istoricul de artă dr. András KOVÁCS
și restauratorul de pictură murală, József LÁNGI*
***
Falképkutatás és falképrestaurálás problematikája
*Interjú dr. KOVÁCS András művészettörténésszel
és LÁNGI József falképrestaurátorral*

KOLOZSI Tibor

Investigațiile preliminare consolidării și restaurării grupului statuar Matia Corvinul

Rezumat: Principiul de bază al restaurării statuilor este respectarea tuturor valorilor istorice, estetice și etice originale, prin redarea aspectului și detaliilor artistice pe care le-a avut compoziția plastică. Soluțiile practice de restaurare însă sunt condiționate primordial de rezultatele cercetărilor și studiilor asupra stării principalelor materiale ce alcătuiesc opera de artă. Această afirmație este valabilă și în cazul grupului statuar Matia Corvinul, piatra și bronzul au fost suprapuse ca pedestal și personaje.

Cuvinte cheie: sculptură, sculptură monumentală, statuie, conservare, consolidare, analiza materialelor, piatră, bronz, Cluj-Napoca.

Investigations Preliminary to Reinforcement and Conservation of the Matthias I Sculptural Group

Abstract: The basic principle of statue conservation is to abide by all original historical, aesthetic and ethical values, by rendering the aspect and the artistic details that the statue composition initially had. Nonetheless, the practical conservation solutions are primarily conditioned by studies and research results on the state of the main materials forming the works of art. This affirmation is valid in the case of Matthias I sculptural group as well, where the stone and the bronze were superposed as pedestal and characters.

Keywords: sculpture, monumental sculpture, statues, conservation, reinforcement, analysis of materials, stone, bronze, Cluj-Napoca.

Ilustrație: Grupul statuar Matia Corvinul
Illustration: Matthias I sculptural group

MIHÁLY Ferenc

Erdélyi festett kazettás mennyezetek

Kivonat: E rövid tanulmány célja, hogy vázlatos ízelítőt nyújtson az erdélyi festett kazettás mennyezetekről és ezek fontosabb károsodási formájáról. Ehhez kapcsolódva útmutatót próbál nyújtani a famennyezetek karbantartásához, szakszerű megőrzéséhez. Végezetül a festett kazettás mennyezetek állagmegóvásának, restaurálásának nehézségeire, a velük kapcsolatos megválaszolatlan kérdésekre hívja fel a figyelmet.

Kulcsszavak: mennyezet, festett mennyezet, kazettás mennyezet, festett kazettás mennyezet, festett fatábla, károsodás, károsodás felmérése, konzerválás, karbantartás.

The Transylvanian Painted Coffered Ceilings

Abstract: The aim of this study is to give a short, schematic foretaste of the Transylvanian painted coffered ceilings and their most important damage forms. Related to this, it tries to offer guidance for the maintenance and professional preservation of the wooden ceilings. Finally, it draws attention to the difficulties and unanswered questions regarding the preservation and conservation of the painted coffered ceilings.

Keywords: ceilings, painted ceilings, coffered ceilings, painted coffered ceilings, painted wooden panels, deterioration, assessment of damage, conservation; maintenance.

Illusztráció: Kraszna, református templom. Festett famennyezet 1736-ból, PATAKI ASZTALOS János munkája. Restaurálás utáni állapot
Illustration: Crasna, Calvinist church. Painted wooden ceiling from 1736, János PATAKI ASZTALOS's work. After conservation

NAGY Benjámín

A kolozsvári Bánffy-palota. A nyugati erkély és a Bánffy család címere – faragott kőelemek konzerválása, restaurálása

Kivonat: Kolozsvár főterének – Egyesülés tér 30 sz. – keleti során helyezkedik el az a barokk palota, mely gazdag ornamentikája, a letisztult, különböző stíluselemek alakítása, a részletek finomsága, a szobrászati alkotások, a kőfaragómunka igényessége tekintetében iskolapéldája lett a XVIII. század végén – XIX. század elején Erdélyben is meghonosodó polgári barokk építészetnek. 2006 és 2008 között igyekeztünk megfelelni ama megtisztelő feladatnak, mely a Bánffy-palota főhomlokzatának középpontjában található rangos családi címert, valamint az ékes loggia faragott kőelemeinek konzerválási-restaurálási, illetve felújítási munkálatait foglalta magába.

Kulcsszavak: műemlék, paloták, műemlékvédelem, konzerválás, szobrok, kő, erkély, restaurálás, Kolozsvár, Bánffy család.

The Bánffy Palace in Cluj. The Western Balcony and the Coat of Arms of the Bánffy Family – The Conservation and the Restoration of Sculptured Stone Elements

Abstract: The baroque palace, located in the eastern row of the Main Square in Cluj – No. 30 Piața Unirii –, became because of its rich ornamentation, its sculptural elements, the quality of details, the stone-carving craftsmanship, the clear moulding of the different stylistic elements, an example of baroque architecture in Transylvania at the end of the 18th and the beginning of the 19th century. Between 2006 and 2008 we tried to come up to the honouring task of restoring, conserving and renovating the coat of arms of the family in the centre of the main façade and the carved stone elements of the richly decorated loggia.

Keywords: historic building, palaces, conservation, sculptures, stone, balconies, restoration, Cluj-Napoca, Bánffy family.

Illusztráció: A címert tartó griffmadár feje restaurálás után
Illustration: The head of the supporter griffin after conservation

Péter PÁL, Lóránd KISS

Emergency and Preventive Conservation of Abandoned Churches in Transylvania

Abstract: The present paper is a contribution to the conservation works performed on medieval churches and abandoned or ruined buildings on the periphery so as to preserve their artistic components. The emergency conservation interventions were carried out by Imago Picta conservation enterprise. Since 2004, the enterprise has focused mainly on the conservation of church monuments in Transylvania.

Keywords: religious architecture, churches, cultural heritage at risk, preventive conservation, wall paintings, conservation of wall paintings, cleaning, Transylvania, Romania.

Elhagyott erdélyi templomok sürgős és előzetes állagvédelme

Kivonat: Jelen tanulmány az etnikai közösségek peremén található középkori templomokon és elhagyott vagy romos épületeken végzendő munkálatokhoz kíván hozzájárulni, művészi részleteiknek megóvása érdekében. A sürgős állagmegőrzési beavatkozásokat az általunk vezette Imago Picta műemlékvédelmi vállalkozás végzi. 2004 óta a vállalkozás főként az erdélyi műemlék templomok restaurálását tekinti céljának.

Kulcsszavak: egyházi építészet, templomok, veszélyeztetett kulturális örökség, megelőző konzerválás, falfestmények, tisztítás, Erdély, Románia.

Illustration: Nima, the figure of an Apostle on the chancel's southern wall
Illusztráció: Néma, Apostolfigura a szentély déli oldalán

Mural Paintings' Research and Conservation

Interview with art historian Ph.D. András KOVÁCS and painting restorer József LÁNGI

Abstract: In our interview we shall attempt to find out the opinion of the specialists from various fields of interest, regarding the problems of mural paintings' research, conservation and restoration. As an example we shall refer to the paintings from the Calvinist Church in Viștea (Cluj Co.), discussing mostly problems that are known by the specialists in the conservation field, but which are not so well known by owners or engineers. The interview presents the answers of the specialists *Ph.D. KOVÁCS András* and *LÁNGI József*.

Keywords: interview, wall paintings, conservation of wall paintings, restoration of wall paintings, Romania.

Problematica cercetării și restaurării picturilor murale

Interviu cu istoricul de artă dr. András KOVÁCS și restauratorul de pictură murală József LÁNGI

Rezumat: Prin interviurile noastre dorim să aflăm opinia specialiștilor din diferite domenii de activitate în legătură cu problemele conexe cercetării, conservării și restaurării de pictură murală. Drept exemplu ne vom referi la picturile din biserica reformată din Viștea (jud. Cluj), axându-ne asupra problemelor cunoscute de specialiștii în domeniul restaurării, dar care sunt mai puțin cunoscute proprietarilor de monumente sau inginerilor constructori și instalatori. Interviu prezintă răspunsurile specialiștilor *dr. KOVÁCS András* și *LÁNGI József*.

Cuvinte cheie: interviu, pictură murală, conservarea picturii murale, restaurarea picturii murale, România.

Falképkutatás és falkép-restaurálás problematikája

Interjú dr. KOVÁCS András művészettörténésszel és LÁNGI József falképrestaurátorral

Kivonat: Interjúnkban arra kerestünk választ, hogy a különböző szakterületeken tevékenykedő szakemberek hogyan látják a falképek kutatásának, konzerválásának, illetve restaurálásának kérdéskörét. Erre példaként a magyarvistai (Kolozs megye) református templom falképeit hoztuk fel. Olyan kérdésekre és problémákra kérdeztünk rá, amelyek ismertek a falkép-restaurátorok számára, de egy műemlék-tulajdonos vagy statikus-, illetve szerelőmérnök nem találkozik velük minden nap. Jelen lapszámunkban *dr. KOVÁCS András* és *LÁNGI József* válaszainak közlésére kerül sor.

Kulcsszavak: interjú, falkép, falkép-konzerválás, falkép-restaurálás, Románia

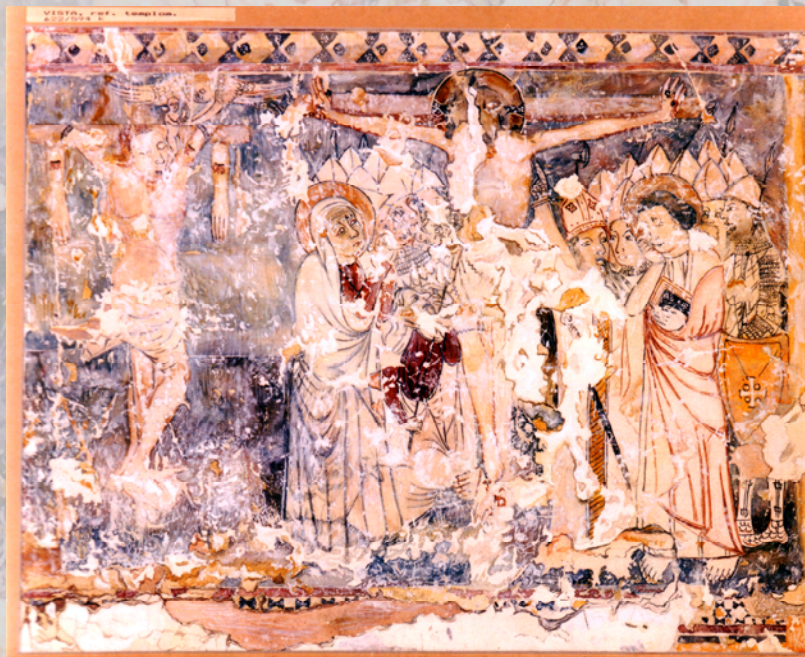

Illustration: Calvary, watercolour copy by GRÓH István. ©Photo Archives of the National Office of Cultural Heritage Hungary138322
Ilustrație: Calvaria, copie în acuarelă de GRÓH István. ©Arhiva fotografică a Oficiului Național al Monumentelor Istorice Ungaria 138322
Illusztráció: Kálvária, GRÓH István akvarellmásolata. ©KÖH fotótár 138322